

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย
ที่ สค ๙ /๒๕๖๑

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า
เกี่ยวกับหนังสือร้องเรียนและเอกสารประกอบ

ผู้อุทธรณ์ : บริษัท ก. จำกัด

หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ : กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

อุทธรณ์เรื่องนี้ได้ความว่า บริษัท ก. จำกัด โดยนาย ก.

ผู้อุทธรณ์ ได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ถึงกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหนังสือร้องเรียนและเอกสารประกอบการร้องเรียน กรณีมีผู้ร้องเรียนว่าผู้อุทธรณ์ประกอบธุรกิจในพื้นที่โฉนดเลขที่ [REDACTED] กับบริษัท ข. จำกัด โดยไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อตรวจสอบว่าเป็นเอกสารที่ต้องได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายและเชื่อถือได้หรือไม่ และสำเนาเอกสารที่ประกอบการร้องเรียนตรงกับเอกสารต้นฉบับที่อยู่ในความครอบครองของบริษัทฯ ผู้อุทธรณ์หรือไม่

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า มีหนังสือ ที่ พณ ๐๘๑๐/๑๙๗๔ ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๐ ถึงผู้อุทธรณ์แจ้งว่า หนังสือร้องเรียนดังกล่าวอยู่ระหว่างใช้ประกอบการพิจารณาดำเนินการตามกฎหมาย และมีเอกสารจำนวนหลายรายการ ซึ่งบางรายการไม่เกี่ยวข้องกับการให้ใช้พื้นที่บนโฉนดเลขที่ [REDACTED] ตามที่ผู้อุทธรณ์อ้าง ฉะนั้น การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ตามมาตรา ๑๕ (๒) และ (๖) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ดังนั้น เพื่อให้ผู้อุทธรณ์ได้รับทราบรายละเอียดแห่งการร้องเรียนดังกล่าว กรมพัฒนาธุรกิจการค้า จึงได้จัดทำสำเนาหนังสือร้องเรียนฉบับลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เฉพาะในประเด็นเกี่ยวข้องกับการใช้พื้นที่บนโฉนดเลขที่ [REDACTED] โดยไม่เปิดเผยชื่อผู้ร้องเรียน รวมทั้งข้อความที่อาจทำให้ทราบถึงผู้ร้องเรียนได้ และไม่เปิดเผยเอกสารประกอบการร้องเรียน

ผู้อุทธรณ์มีหนังสือลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๐ ถึงประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ อุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าดังกล่าว

คำวินิจฉัย ที่ สค ๑๗ /๒๕๖๑

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายได้พิจารณาคำอุทธรณ์ คำชี้แจงของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า คำชี้แจงของผู้อุทธรณ์ คำชี้แจงของผู้แทนกรมพัฒนาธุรกิจการค้า และเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้ว ข้อเท็จจริงสรุปความได้ว่า ผู้อุทธรณ์เป็นนิติบุคคล จดทะเบียน ณ ประเทศสหราชอาณาจักร ได้รับหนังสือรับรองการประกอบธุรกิจในประเทศไทย ตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๑ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ ให้ประกอบธุรกิจค้าปลีกและค้าส่งสินค้าทุกชนิด ยกเว้นการค้าผลิตผลทางการเกษตรพื้นเมืองตามที่ระบุไว้ในบัญชี ก และประกอบธุรกิจบริการจัดการธุรกิจให้คำปรึกษาและแนะนำด้านการบริหารธุรกิจ ฯลฯ แต่ไม่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจให้เข้าพื้นที่ แต่ภายหลังได้รับอนุญาตจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้าให้ประกอบธุรกิจให้เข้าพื้นที่ได้ ตั้งแต่วันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๐ เป็นต้นมา ต่อมาทราบว่าผู้ร้องเรียนเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจให้เข้าพื้นที่ของบริษัทฯ ผู้อุทธรณ์ว่าไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงต้องการอยากรับว่าหนังสือร้องเรียนดังกล่าวมีการร้องเรียนในประเด็นใดบ้าง พร้อมทั้งเอกสารประกอบการร้องเรียน เพื่อนำมาใช้ประกอบการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาและปกป้องชื่อเสียงของบริษัทฯ กรมพัฒนาธุรกิจการค้าแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบว่า เปิดเผยหนังสือร้องเรียนฉบับลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เฉพาะในประเด็นเกี่ยวข้องกับการใช้พื้นที่บนโฉนดเลขที่ [REDACTED] โดยไม่เปิดเผยชื่อผู้ร้องเรียน รวมทั้งข้อความที่อาจทำให้ทราบถึงผู้ร้องเรียนได้ และไม่เปิดเผยเอกสารประกอบการร้องเรียน เนื่องจากเอกสารอยู่ระหว่างการพิจารณาดำเนินการของสำนักกฎหมาย และมีเอกสารบางรายการไม่เกี่ยวกับประเด็นให้เข้าพื้นที่ การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ รวมทั้งชื่อผู้ร้องเรียนเป็นข้อมูลข่าวสารที่ผู้ให้มาไม่ประสงค์ให้เปิดเผย ตามมาตรา ๑๕ (๒) และ (๖) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ผู้อุทธรณ์จึงอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว

ในชั้นพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย กรมพัฒนาธุรกิจการค้า มีหนังสือที่ พณ ๐๘๐๑/๒๕๓๕ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ส่งข้อมูลข่าวสารมาเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการฯ และผู้แทนกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ชี้แจงด้วยวาจาสรุปความได้ว่า ได้เปิดเผยหนังสือร้องเรียนฉบับลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เฉพาะในประเด็นเกี่ยวกับการใช้พื้นที่บนโฉนดเลขที่ [REDACTED] แต่ปกปิดชื่อผู้ร้องเรียน รวมทั้งข้อความที่อาจทำให้ทราบถึงตัวผู้ร้องเรียน และไม่เปิดเผยเอกสารประกอบการร้องเรียน เนื่องจากเอกสารอยู่ระหว่างการพิจารณาดำเนินการของสำนักกฎหมาย และมีเอกสารบางรายการไม่เกี่ยวกับประเด็นให้เข้าพื้นที่ การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ รวมทั้งชื่อผู้ร้องเรียนเป็นข้อมูลข่าวสารที่ผู้ให้มาไม่ประสงค์ให้เปิดเผย ตามมาตรา ๑๕ (๒) และ (๖) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

๑ ๗.

คำวินิจฉัย ที่ สค ๔ /๒๕๖๑

ผู้แทนบริษัท ก. จำกัด ได้รับมอบหมายจากผู้ถือหุ้น ชี้แจงด้วยวาจาสรุปความได้ว่า บริษัท ก. จำกัด ผู้ถือหุ้น เป็นนิติบุคคล จดทะเบียน ณ ประเทศสหราชอาณาจักร ได้รับหนังสือรับรองการประกอบธุรกิจในราชอาณาจักร ตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔๑ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ โดยมีสำนักงานใหญ่ คือ บริษัท ค. จำกัด ตั้งอยู่ที่ประเทศสหราชอาณาจักร ประกอบธุรกิจค้าปลีกและค้าส่งสินค้าทุกชนิด และบริการจัดการธุรกิจให้คำปรึกษาและแนะนำด้านการบริหารธุรกิจ ฯลฯ รวมทั้งการให้เช่าพื้นที่ ต่อมาได้รับแจ้งจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้าว่ามีผู้ร้องเรียนเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจให้เช่าพื้นที่ของบริษัทฯ ผู้ถือหุ้นว่าไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงต้องการอยากรับว่าหนังสือร้องเรียนดังกล่าวมีการร้องเรียนในประเด็นใดบ้าง พร้อมทั้งเอกสารประกอบการร้องเรียน เพื่อนำมาใช้ประกอบการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาและปกป้องชื่อเสียงของบริษัทฯ โดยที่ผ่านมาบริษัทฯ ผู้ถือหุ้น มีการฟ้องร้องคดีกับบริษัท ง. จำกัด เกี่ยวกับการค้างค่าเช่าและให้ออกจากพื้นที่ ซึ่งศาลพิพากษาคดีแล้วว่าให้บริษัทฯ ผู้ถือหุ้นเป็นฝ่ายชนะคดี นอกจากนี้ยังมีผู้ร้องเรียนบริษัทฯ ผู้ถือหุ้นไปยังหน่วยงานราชการอีกหลายหน่วยงาน เช่น กรมสอบสวนคดีพิเศษ กรมสรรพากร และกรมโรงงานอุตสาหกรรม ในประเด็นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจและการเสียภาษี ซึ่งบริษัทฯ ผู้ถือหุ้นได้ชี้แจงกับหน่วยงานดังกล่าวแล้ว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีตามอุทธรณ์เรื่องดังกล่าวมีประเด็นที่จะต้องพิจารณาวินิจฉัยเบื้องต้นก่อนว่า ผู้ถือหุ้นมีสถานะเป็นนิติบุคคลต่างตัว ถือเป็นผู้มีสิทธิขอข้อมูลข่าวสารตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไม่ เห็นว่า ตามมาตรา ๑๑ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้บัญญัติให้นำความในมาตรา ๙ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันมาใช้แก่การจัดหาข้อมูลข่าวสารให้ตามมาตรา นี้ โดยอนุโลมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายในมาตราใดที่ห้ามมิให้คนต่างตัวเป็นผู้มีสิทธิขอรับข้อมูลข่าวสารแต่อย่างใด ดังนั้น การที่กฎหมายได้บัญญัติไว้ในลักษณะดังกล่าว จึงเป็นกรณีที่ฝ่ายนิติบัญญัติได้ตรากฎหมายเพื่อมอบให้ฝ่ายบริหารออกกฎกระทรวงกำหนดกรอบหรือขอบเขตของการใช้สิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการของคนต่างตัว ซึ่งฝ่ายบริหารอาจออกกฎกระทรวงมากำหนดให้สิทธิของคนต่างตัวตามมาตรา ๙ และมาตรา ๑๑ นี้ น้อยกว่าที่ให้แก่คนไทยทั่วไปได้ แต่เมื่อฝ่ายบริหารยังมิได้ออกกฎกระทรวงดังกล่าว ก็มิอาจแปลได้ว่าคนต่างตัวจะไม่มีสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารตามกฎหมายดังกล่าว จึงไม่อาจนำเหตุแห่งการที่ฝ่ายบริหารยังมิได้มีการออกกฎกระทรวงมาปฏิเสธสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของคนต่างตัวได้ ดังนั้น คณะกรรมการฯ จึงรับเรื่องอุทธรณ์ดังกล่าวไว้พิจารณาได้

ส่วนคำร้องขอข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ คือ หนังสือร้องเรียนและเอกสารประกอบการร้องเรียน เห็นว่า กรณีดังกล่าวเป็นการร้องเรียนว่าผู้ถือหุ้นประกอบธุรกิจในพื้นที่เอนด

คำวินิจฉัย ที่ สค ๔ /๒๕๖๑

เลขที่ [REDACTED] กับบริษัท ข. จำกัด ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ข้อเท็จจริงปรากฏตามคำชี้แจงของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าว่า ได้เปิดเผยหนังสือร้องเรียนฉบับลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เฉพาะในประเด็นเกี่ยวกับการใช้พื้นที่บนโฉนดเลขที่ [REDACTED] แต่ปกปิดชื่อผู้ร้องเรียนรวมทั้งข้อความที่อาจทำให้ทราบถึงตัวผู้ร้องเรียน และไม่เปิดเผยเอกสารประกอบการร้องเรียน ซึ่งการตรวจสอบเรื่องร้องเรียนดังกล่าวขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาดำเนินการของสำนักกฎหมาย กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ประกอบกับเอกสารบางรายการไม่เกี่ยวกับการให้เช่าพื้นที่ การเปิดเผยอาจทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ตามมาตรา ๑๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ แต่อย่างไรก็ตามผู้อุทธรณ์ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้าอันจำเป็นต่อการใช้ปกป้องสิทธิของตนเองอย่างเพียงพอแล้ว ดังนั้น การที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้าปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวแก่ผู้อุทธรณ์จึงชอบแล้ว

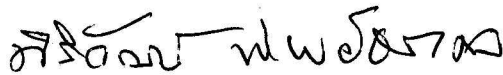
ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย จึงวินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์

พลเอก

(ประยุทธ์ เมฆวิชัย)

หัวหน้าคณะที่ ๔

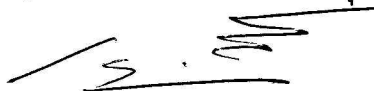
(นายศิริวัฒน์ ทิพย์ธราดล)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์มานิตย์ จุมปา)

กรรมการ

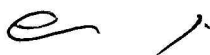
(นายเยี่ยมศักดิ์ คุ่มอินทร์)

กรรมการ

(นายสมชาย อัครเศรณี)

กรรมการ

(นางสาวอัมพวัน เจริญกุล)

กรรมการผู้รับผิดชอบสำนวนอุทธรณ์

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๑